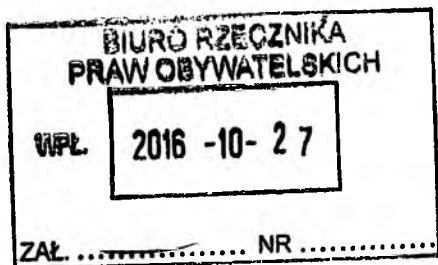

Różanystok dnia 12 października 2016r.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji

W odpowiedzi na pismo znak KMP.573.9.2016.MK dotyczące wyników wizytacji w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym imienia św. Jana Bosko w Różanymstoku- zgodnie z treścią pisma – przedkładam powyżej odniesienie się do zawartych w nim uwag i zaleceń:

Ad. a. Wykonywane dotychczas badania na zawartość alkoholu lub narkotyków w organizmie wychowanka w formie powszechnie dostępnych testów, wykonywane były sporadycznie i w stanie wyższej konieczności. Dotyczyły one przypadków, w których zachowanie wychowanków wskazywało, że pozostają oni pod wpływem niezidentyfikowanych środków wpływających na zmianę świadomości i percepcji ale brak było jasności co jest źródłem tych zaburzeń. Badania takie wykonuje zatrudniona w ośrodku pielęgniarka. Ponadto, w ośrodku regularnie jest obecny lekarz.

Wychowawcy ośrodka respektują zasadę związaną z brakiem podstaw prawnych przeprowadzenia takich badań w ośrodku, niemniej jednak niektóre rzadkie sytuacje kryzysowe wymagały działania w stanie wyższej konieczności. Polegał on na tym, że w celu ratowania dobra wyższego rzędu, jakim jest zdrowie wychowanka (wobec konieczności zdiagnozowania źródła anormalnego zachowania) konieczne było przeprowadzenie testów powszechnie dostępnych w aptekach lub certyfikowanego alkomatu.

W wykonaniu przedłożonych zaleceń personel odstąpi od przeprowadzania takich badań. Należy jednak zastrzec, że niektóre sytuacje wynikające z dynamiki ośrodka, w której oczekiwanie na przyjazd policji lub lekarza będą długotrwałe - może się okazać konieczne zastosowanie tego środka przez pielęgniarkę ośrodka.

Ad. b. Podobnie jak w powyższym przypadku, tak również w przeszukaniu rzeczy lub pokoi wychowanków, realizowane były tylko wówczas gdy istniała uzasadniona obawa, że zgadują się tam środki odurzające jakimi są dopalacze. W dzisiejszych czasach jest to specyfik którego użycie kończy się niejednokrotnie śmiercią osoby przyjmującej. Aby więc ratować tego typu dobro wyższego rzędu, w celu wyeliminowania ryzyka – niekiedy dokonywano takich przeszukań z zachowaniem i poszanowaniem zasad prywatności.

Należy podkreślić, że przeszukania dotyczyły jedynie rzeczy i pokoi a nie przeszukań osobistych. W takich przypadkach niejednokrotnie wzywana była policja która podejmowała tego typu czynności. Niestety, kilkakrotnie przeszukania te przyniosły spodziewany skutek. Dotyczy to głównie przypadków, w których wychowankowie powracając z urlopowania przewozili dopalacze lub narkotyki. Wyjaśnia to przyczyny podejmowania takich działań, których jedynym motywem było dobro nieletnich i ochrona ich życia lub zdrowia. Wykonując wskazane zalecenie zostanie wprowadzona zasada odstąpienia od przeszukań rzeczy i pokoi wychowanków, z tym jednak zastrzeżeniem że uwzględniając specyfikę placówki oraz trudności młodzieży w niej przebywającej w wyjątkowych przypadkach, takie działania będą niezbędne w ramach stanu wyższej konieczności.

Ad. c. Odnosząc się do kolejnego zalecenia należy na wstępie wskazać, że w Salezjańskim Ośrodku Wychowawczym nie funkcjonuje system „kar” w znaczeniu sankcji za popełnione naruszenie. Mając na uwadze system prewencyjny Św. Jana Bosko wdrażany jest system konsekwencji powiązany z rodzajem przewinień. Stąd też konieczność spotkania z terapeutą w przypadku naruszeń wskazujących na taką potrzebę, bądź też praca jako konsekwencja braku poszanowania pracy innych osób. Obowiązujące zasady zostaną jednak zmodyfikowane w duchu skierowanych zaleceń aby wyeliminować wskazane powyżej formy konsekwencji.

Ad d. Odniesienie się do zalecenia, dotyczącego wyeliminowania odpowiedzialności zbiorowej oraz odstąpienia od karania wychowanków za czyny których nie popełnili napotyka na swoistą trudność – ponieważ protokół nie zawiera opisu jakich przypadków to dotyczy, ograniczając się jedynie do wskazania, że wynika to z indywidualnych rozmów z wychowankami.

Wspólna odpowiedzialność może zachodzić jedynie w przypadku, gdy kilka osób wspólnie wyrządziło szkodę, naruszenie lub występki. Oczywiście dotyczy to odpowiedzialności zależnej od stopnia przyczynienia się do zniszczenia i odpowiedzialności za szkodę, według klasycznej konstrukcji odpowiedzialności odszkodowawczej. Ma zastosowanie np. gdy kilku wychowanków wspólnie wyrządziło szkodę. Jeśli bowiem wszyscy wychowankowie danego pokoju przyczynili się do powstania danej szkody – i zostało to wykazane, ponoszą oni wszyscy odpowiedzialność. W pozostałym zakresie taka odpowiedzialność nie jest stosowana.

Ad. e. Odnosząc się do zalecenia dotyczącego wyeliminowania pobierania od opiekunów prawnych zgody blankietowej na leczenie nieletnich, pragnę wyjaśnić, że pozostawienie przez rodziców takiej zgody w placówce miało na celu dobro nieletniego dziecka. Mógłby mieć ona zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 32 ust 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry. Dotyczy to więc przypadków, w których nie występuje zagrożenie uraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała czy ciężkiego rozstroju zdrowia pacjenta. W takich przypadkach możliwe jest wszak udzielenie pomocy pacjentowi bez gody przedstawiciela ustawowego lub sądu.

Poza takimi przypadkami jest cały zakres schorzeń, które sprawiają ból dziecku ale nie kwalifikują się do sytuacji opisanej w cytowanej wyżej normie. W takim przypadku w razie braku pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych, czas niezbędny na ustalenie zakresu ich władztwa bądź wystąpienie do sądu rodzinnego przedłuża cierpienie i uciążliwość dziecka. Ma to szczególne znaczenie w przypadku naszych podopiecznych, którzy najczęściej pochodzą

z niepełnych rodzin, o niepełnym zakresie władztwa rodziców, a niekiedy nawet bez opiekuna prawnego (z uwagi na rezygnację dotychczasowego i brak ustalenia nowego).

Niemniej jednak uwzględniając treść powyższego zalecenia placówka zaniecha przyjmowania uprzednich zgód na ewentualny zabieg od rodziców lub opiekunów prawnych dziecka.

Ad. f. W roku szkolnym 2016/2017 zaplanowano szkolenia dla personelu z zakresu praw dziecka.

Ad. g. Zgodnie z zaleceniem w praktyce ośrodka funkcjonuje zawiadamianie sądu rodzinnego o ewentualnej odmowie widzenia nieletniego z każdą osobą spoza placówki. W rzeczywistości jednak dotychczas takie odmowy, dotyczące osób innych niż rodzina, nie były formułowane ponieważ doceniamy wartość odwiedzin i kontaktu wychowanków ze środowiskiem zewnętrznym. Gdy w przyszłości powyższe przypadki będą miały miejsce zalecenie to zostanie w pełni wdrożone.

Ad. h. Zgodnie z zaleceniem uzupełniono informacje znajdujące się na tablicach o prawa i obowiązki nieletnich oraz bezpłatny numer infolinii RPO a także adresy innych instytucji prawnoczęściowych i wywieszono je w każdej grupie wychowawczej.

Ad. i. W minionym okresie wakacyjnym zrealizowano zalecenie wyremontowania łazienek wychowanków.

Ad. j. W ramach planowanych prac inwestycyjnych placówka uwzględnia się dostosowanie placówki do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ze względu na wysokie nakłady środków na realizację tego przedsięwzięcia inwestycja ta musi zostać odłożona w czasie, niemniej jednak zostanie rozważona przy najbliższych pracach inwestycyjnych realizowanych w placówce, w zależności od dostępnych środków.

Do wiadomości:

1. Podlaski Kurator Oświaty w Białymstoku,
2. Przewodniczący III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Sokółce.

DYREKTOR

ks. mgr Krzysztof Grzendziński